

RAPORT
O SYTUACJI
EKONOMICZNO – FINANSOWEJ
WOJEWÓDZKIEGO ZESPOŁU
LECZNICTWA PSYCHIATRYCZNEGO
W OLSZTYNIE

za okres 1.01.2022 r. – 31.12.2022 r.

Olsztyn dn. 29 maja 2023 roku

SPIIS TREŚCI RAPORTU

A. CZĘŚĆ OGÓLNA.....	3
I. DANE IDENTYFIKUJĄCE PODMIOT.....	3
II. ODBIORCA RAPORTU I PODSTAWA PRAWNA JEGO SPORZĄDZENIA.....	5
III. INFORMACJA DOTYCZĄCA REALIZACJI USŁUG MEDYCZNYCH W 2022 R	5
IV. INFORMACJA O WYKONANIU KONTRAKTU W 2022 R	8
B. ANALIZA FINANSOWA.....	9
I. ZMIANA I STRUKTURA POZYCJI BILANSOWYCH.....	9
II. ZMIANA STRUKTURY POZYCJI WYNIKOWYCH.....	11
III. WSKAŹNIKI EKONOMICZNO-FINANSOWE.....	15
C. PROGNOZA NA KOLEJNE LATA 2023-2025.....	15
I. PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA.....	15
II. ISTOTNE ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA SYTUACJĘ EKONOMICZNO-FINANSOWĄ..	21
II.1. Niepewność w zakresie poziomu kontraktowania świadczeń przez NFZ.....	21
II.2. Wzrost kosztów prowadzonej działalności.....	21
II.3. Informacje o istotnych czynnikach ryzyka.....	22
IV. PODSUMOWANIE RAPORTU.....	23

A. CZĘŚĆ OGÓLNA

I. DANE IDENTYFIKUJĄCE PODMIOT

Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie jest podmiotem leczniczym prowadzonym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej – nr księgi rejestrowej: 000 000 015 301.

Zespół jest wpisany do KRS pod nr 000 000 22 06 w Sądzie Rejonowym w Olsztynie, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Zespół posiada osobowość prawną.

Dyrektorem Wojewódzkiego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie jest Pani Iwona Orkiszewska powołana Uchwałą nr 51/605/22/VI z dnia 17 października 2022 roku przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na czas określony – 6 lat od dnia 29 października 2022 roku.

Zespół prowadzi działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz ambulatoryjne świadczenia zdrowotne .

W strukturze Wojewódzkiego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie funkcjonują dwa zakłady lecznicze:

1. Zespół Psychiatrycznej Opieki Stacjonarnej z następującymi komórkami działalności podstawowej:

1.1. Oddziały:

- 1) oddział I ogólnopsychiatryczny – 60 łóżek (od 1.04.2023 – 58 łóżek),
- 2) oddział II ogólnopsychiatryczny – 60 łóżek (od 1.04.2023 – 57 łóżek),
- 3) oddział III ogólnopsychiatryczny – 60 łóżek, (od 1.04.2023 – 58 łóżek),
- 4) oddział kliniczny ogólnopsychiatryczny IV – 40 łóżek (od 1.04.2023 funkcjonuje jako oddział kliniczny psychogeriatryczny – 47 łóżek),
- 5) oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży – 32 łóżka,
- 6) oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (35 łóżek)
z pododdziałem leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (10 łóżek)
łącznie – 45 łóżek,
- 7) oddział terapii uzależnienia od alkoholu - 42 łóżka z pododdziałem dziennym terapii uzależnienia od alkoholu - 12 miejsc.

1.2. Izba przyjęć.

2. Zespół Psychiatrycznej Opieki Ambulatoryjnej w skład którego wchodzi dwie jednostki organizacyjne, tj. Medyczne Laboratorium Diagnostyczne oraz Zespół Psychiatrycznej Opieki Ambulatoryjnej w Olsztynie z następującymi komórkami działalności podstawowej:

- 1) Oddział dzienny psychiatryczny z pododdziałem rehabilitacji psychiatrycznej (30 miejsc);
- 2) Poradnie specjalistyczne:
 - a) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych z punktem zgłoszeniowo-koordynacyjnym ,
 - b) Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży;
 - c) od 1.01.2023 Poradnia Psychologiczna dla Dzieci
- 3) Zespół Leczenia Środowiskowego;
- 5) Gabinet lekarza zakładowego;

Laboratorium analityki medycznej.

Od 1 listopada 2022 roku w strukturze szpitala utworzono Centrum Zdrowia Psychicznego z Punktem Zgłoszeniowo – Koordynacyjnym będącym komórką Poradni Zdrowia Psychicznego. Centrum Zdrowia Psychicznego stanowi wyodrębnioną część w strukturze organizacyjnej Szpitala w jego skład wchodzi:

- 1) Oddział dzienny psychiatryczny z pododdziałem rehabilitacji psychiatrycznej (30 miejsc);
- 2) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych z punktem zgłoszeniowo-koordynacyjnym ,
- 3) Zespół Leczenia Środowiskowego;
- 4) oddział I ogólnopsychiatryczny – 60 łóżek,
- 5) oddział II ogólnopsychiatryczny – 60 łóżek,
- 6) oddział III ogólnopsychiatryczny – 60 łóżek,
- 7) oddział kliniczny ogólnopsychiatryczny IV – 40 łóżek,

Z dniem 1.04.2023 roku ograniczono do 173 łóżek świadczenia stacjonarne w ramach Centrum Zdrowia Psychicznego wyłączono oddział kliniczny ogólnopsychiatryczny IV który przekwalifikował się na oddział kliniczny psychogeriatryczny.

Centrum Zdrowia Psychicznego zapewnia kompleksową opiekę zdrowotną nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, w warunkach:

- stacjonarnych,

- dziennych psychiatrycznych,
- środowiska domowego,
- ambulatoryjnych.

Obszarem działania jest miasto Olsztyn, z jego usług mogą korzystać osoby pełnoletnie, które znalazły się w sytuacji kryzysu psychicznego, również członkowie rodzin, a także bliscy i znajomi pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.

Zespół:

- posiada nr statystyczny w systemie REGON	-	000 295 484
- przeważający rodzaj działalności posiada symbol PKD	-	8610Z
- posiada nadany przez Urząd Skarbowy w Olsztynie nr NIP	-	739-29-55-788

II. ODBIORCA RAPORTU I PODSTAWA PRAWNA JEGO SPORZĄDZENIA

Raport sporządzono dla Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie art. 53a. ustawy o działalności leczniczej (Dz.U. z 2020 poz. 295, 567 z późn.zm.).

Raport, został przygotowywany na podstawie sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2022 i zawiera w szczególności analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej, prognozę sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe wraz z opisem przyjętych założeń oraz informację o istotnych zdarzeniach mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową Wojewódzkiego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie.

Analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej, dokonano na podstawie wskaźników ekonomiczno-finansowych ustalonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie wskaźników ekonomiczno-finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

III. INFORMACJA DOTYCZĄCA REALIZACJI USŁUG MEDYCZNYCH W 2022 R.

Wskaźniki działalności oddziałów szpitalnych WZLP w 2022 r. (z uwzględnieniem ruchu między oddziałami)

Wskaźnik \ Oddział:	I	II	III	IV	VT (a)	VR (a)	VI	VIIA	VIIT	VIITdz (a)	VIID	SZPITAL (b)
Liczba przyjętych	362	396	377	217	43	52	516	759	227	61	81	3 091
Liczba leczonych	448	480	472	389	50	63	541	784	393	62	92	3 774
Liczba zgonów	0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	4
Śr. przyjęć w m-cu	30,2	33,0	31,4	18,1	3,6	4,3	43,0	63,3	18,9	5,1	6,8	257,6
% przyjęć do szpitala	11,7	12,8	12,2	7,0	1,4	1,7	16,7	24,6	7,3	2,0	2,6	100,0
Śr. dzienny stan chorych	49,8	50,0	50,5	33,7	5,3	11,7	32,5	24,5	30,0	6,1	3,4	274,4
Przelotowość	7,5	8,0	7,9	9,7	3,3	4,2	16,9	22,4	9,4	5,2	9,2	10,6
% wykorzystania miejsc	83,0	83,3	84,2	84,2	35,6	78,0	101,5	70,1	71,5	51,1	34,0	81,0
Śr. czas pobytu	40,6	38,0	39,1	31,6	39,0	67,8	21,9	11,4	27,9	36,1	13,5	27,8

(a) - licząc dni robocze i wolne od pracy

(b) - śr. dzienny stan chorych, przelotowość, % wykorzystania łóżek, śr. czas pobytu - BEZ oddziałów dziennych: VT, VR, VIITdz

W roku 2022 ogółem przyjęto do szpitala 3091 osób, tj. o 439 osób więcej niż w roku ubiegłym. Baza łóżkowa szpitala wykorzystana była ogółem w 81%.

Największy procent wykorzystania łóżek 101,5 %, odnotowano w oddziale VI.

W strukturach Szpitala działają poradnie zdrowia psychicznego, Zespół Leczenia Środowiskowego oraz gabinet stomatologiczny.

W Poradni dla dzieci i młodzieży w roku 2022 ogółem leczonych było 408 osoby. Udzielono 700 porad tj. o 2 871 porad mniej niż w roku 2021. Większość porad to porady lekarskie - 625. Udzielono 75 porad psychologicznych.

W Poradni dla dorosłych ogółem leczonych było 4041 pacjentów . Udzielono 15376 porad, tj. o 1808 w mniej niż w 2021r. Najczęściej udzielano porad lekarskich 13167, psychologicznych porad udzielono 1618. Najwięcej osób leczyło się z powodu zaburzeń nerwicowych (F40-F48) – 1340 pacjentów a najmniej z rozpoznaniem: nieokreślone zaburzenia psychiczne(F99) – 5 pacjentów i zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania (F50) – 5 pacjentów .

Zespół Leczenia Środowiskowego obejmuje opieką pacjentów dorosłych, w środowisku ich życia. Obszarem działania Zespołu jest miasto Olsztyn. Do Zespołu Leczenia Środowiskowego mogą być przyjmowani chorzy powyżej 18 roku życia ze względными wskazaniem do hospitalizacji psychiatrycznej z wyjątkiem osób z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu i innych substancji. Pracownicy Zespołu Leczenia Środowiskowego w roku 2022 udzielili ogółem 3231 świadczeń zdrowotnych, tj. o 415 więcej niż w roku 2021.

Pacjenci WZLP do końca lutego 2022 roku korzystali z opieki stomatologicznej w zakresie zapobiegania i leczenia chorób przyzębia, korekty protez stomatologii zachowawczej oraz profilaktyki stomatologicznej. Ogółem w roku 2022 wykonano 95 zabiegów stomatologicznych.

IV. INFORMACJA O WYKONANIU KONTRAKTU

Głównym źródłem przychodów Zespołu jest kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia (Dane wg stanu na 11 maja 2023 r)

Analiza wykonanych świadczeń medycznych na rzecz NFZ za styczeń-grudzień 2022 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Kontrakt (zł)*	Wykonanie (zł)	Wykonanie %	Niedow wykonania	Nadwykonania
1	Oddziały ogólnopsychiatryczne	22 390 473	17 555 797	78,4%	- 4 834 676 zł	
2	Oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	4 707 863	5 044 358	107,1%	336 495 zł	
3	Dzienny oddział psychiatryczny	522 280	151 598	29,0%	- 370 682 zł	
4	Pododdział rehabilitacji psychiatrycznej	584 471	462 178	79,1%	- 122 293 zł	
5	Oddział detoksykacyjny alkoholowy	4 426 831	2 996 170	67,7%	- 1 430 661 zł	
6	Oddział terapii uzależnień od alkoholu	3 655 890	2 645 481	72,4%	- 1 010 409 zł	
7	Pododdział dzienny terapii uzależnień od alkoholu	439 857	223 636	50,8%	- 216 221 zł	
8	Pododdział detoksykacyjny dla uzależnionych lekowo	1 324 692	433 259	32,7%	- 891 432 zł	
9	Poradnia zdrowia psychicznego	1 591 833	1 068 663	67,1%	- 523 170 zł	
10	Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	563 254	119 811	21,3%	- 443 443 zł	
11	Zespół Leczenia Środowiskowego	622 790	511 216	82,1%	- 111 574 zł	
12	Izba Przyjęć	1 110 255	1 110 255	100,0%	- zł	
13	Ryczałt CZP	2 905 136	2 905 136	100,0%	- zł	
					- 9 618 065 zł	- zł

*- bez zmniejszeń w ciągu roku wynikających z niewykonania

B. ANALIZA FINANSOWA

I. ZMIANA I STRUKTURA POZYCJI BILANSOWYCH

tys. zł

Aktywa	2020	2021	2022	Dynamika 2022-2021 %	Dynamika 2022-2021 wartościowo	Udział % pozycji w sumach ogółem
Aktywa trwałe	10 654	14 254	15 711	110%	1 457	69%
Wartości Niematerialne i Prawne	199	36	16	45%	-20	0%
Rzeczowy Majątek Trwały	10 454	14 212	15 689	110%	1 477	69%
Inwestycje długoterminowe	0	0	0	-	0	0%
Aktywa obrotowe	20 413	5 157	7 066	137%	1 909	31%
Zapasy	384	454	402	88%	-52	2%
Należności krótkoterminowe	18 911	3 349	3 194	95%	-155	14%
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	18 559	2 926	2 700	92%	-226	12%
Inwestycje krótkoterminowe	1 118	1 346	3 452	256%	2 106	15%
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1	8	19	236%	11	0%
Suma aktywów	31 068	19 412	22 778	117%	3 366	100%

Największą pozycję aktywów jednostki stanowią aktywa trwałe. Rzeczowe aktywa trwałe - stanowią 69% aktywów. Są to w głównej mierze budynki i budowle, sprzęt medyczny i wyposażenie, a także urządzenia techniczne i maszyny.

W 2022 roku podjęto następujące działania inwestycyjne:

1. dokonano modernizacji i rozbudowano oddział dziecięcy – młodzieżowy,
2. utworzono plac zabaw wraz z wyposażeniem przy oddziale dziecięcy – młodzieżowy ,
3. rozbudowano:
 - abonencką stację transformatorową,
 - sieć komputerową,
 - centralę wentylacyjną,
 - system przeciwwłamaniowy i monitoring,
 - system sygnalizacji pożaru,
 - system monitorowania TVU,
4. doposażono oddziały alkoholowe,
5. zakupiono sprzęt medyczny m.in. elektroniczną wagę medyczną, wózek inwalidzki
6. doposażono Zespół w sprzęt techniczny (klimatyzatory, wentylator, urządzenia do dezynfekcji, meble, drobny sprzęt RTV i AGD),
7. dokupiono niezbędny sprzęt komputerowy,

Na pozycje aktywów obrotowych składają się przede wszystkim należności od NFZ, pozostałych odbiorców, zapasy materiałów, środki pieniężne na rachunkach bankowych, a także czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów. Na 31.12. 2022 roku w związku z brakiem rokowań na zwrot należności widnieją cztery odpisy aktualizujące wartość należności.

tys. zł

Pasywa	2020	2021	2022	Dynamika 2022-2021 %	Dynamika 2022-2021 wartościowo	Udział % pozycji w sumach ogółem
Kapitały własne	-218	52	-5 030	-9685%	-5 082	-22%
Kapitał (fundusz) podstawowy	4 529	4 529	4 529	100%	0	20%
Kapitał (fundusz) zapasowy	0	0	0	-	0	0%
Zysk/ strata z lat ubiegłych	-4 826	-4 747	-4 477	94%	270	-20%
Zysk/ strata netto	79	270	-5 082	-1882%	-5 352	-22%
Kapitały obce	31 286	19 360	27 807	144%	8 447	122%
Rezerwy na zobowiązania	2 535	2 064	2 636	128%	572	12%
Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe	717	469	589	126%	120	3%
Zobowiązania długoterminowe	0	1 020	784	-	-236	3%
Zobowiązania krótkoterminowe	20 893	5 901	11 193	190%	5 292	49%
d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	16 938	1 171	810	69%	-361	4%
Rozliczenia międzyokresowe	7 858	10 375	13 194	127%	2 819	58%
Suma pasywów	31 068	19 412	22 778	117%	3 366	100%

W 2022 roku w związku z uzyskaniem ujemnego wyniku finansowego wartości kapitału własnego spadła i osiągnęła wartość ujemną. Jednostka nie posiada kapitału zapasowego ze względu na pokrycie tymi środkami strat lat poprzednich. Na koniec 2022 roku niepokryta strata z lat poprzednich wynosi 4 477 261,66 zł. Na kwotę tę składają się:

- niepokryta strata roku 2010 – 116 800,01 zł
- niepokryta strata roku 2011– 402 019,23 zł
- niepokryta strata roku 2016– 283 681,61 zł
- niepokryta strata roku 2019– 905 224,50 zł
- wypracowane rezerwy na świadczenia pracownicze z lat poprzednich – 2 769 536,31 zł

Na koniec roku sprawozdawczego zaktualizowano rezerwę na nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne dla pracowników Wojewódzkiego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego. Rezerwy wyznaczone zostały metodą świadczeń narosłych w funkcji stażu pracy. Metoda ta zgodna jest z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR19). Zastosowana stopa dyskonta wynosi 6,8%. Na tej podstawie oraz przy założeniu rocznej stopy wzrostu wynagrodzeń na poziomie 4,5% ustalono wypadkową stopę dyskontową . Rezerwa ta na koniec roku 2022 wynosi: 2 635 899,00 zł

Badanie ustawowe w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach sprawozdania finansowego za rok 2022 wykonało Biuro Audytorskie Prowizja Spółka z o.o. z siedzibą w Krakowie ul. Fatimska 41A KRS: 0000125816, NIP: 6782799545 REGON: 357235838.

W 2022 roku o 2 819 tys. zł wzrosła wartość rozliczeń międzyokresowych przychodów. W tej pozycji bilansowej ujęte są środki z uzyskanych dotacji i darowizn rozliczanych w czasie równolegle z odpisami amortyzacyjnymi środków trwałych.

Na 31.12.2022 roku Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie miał podpisaną umowę z bankiem na kredyt odnawialny do kwoty limitu w wysokości 2 500 000,00 zł oraz dwa kredyty obrotowe: zaciągnięty w 2021 roku kredyt obrotowy w wysokości 1 500 000,00 zł oraz zaciągnięty w 2022 roku kredyt obrotowy w wysokości 1 000 000,00 zł Zabezpieczeniem jest zastaw rejestrowy na wierzytelności (umowie w zakresie psychiatrii z NFZ). Zespół w 2022 roku otrzymał również pożyczkę w wysokości 3 100 000 zł od organu założycielskiego. Kredyty na dzień 31.12.2022 roku ujęte są w dwóch pozycjach bilansu (w zobowiązaniach długoterminowych w kwocie 783 844,04 zł oraz w zobowiązaniach krótkoterminowych w kwocie 4 346 750,16 zł). W krótkoterminowych zobowiązaniach z tytułu kredytów i pożyczek ujęte są również odsetki nienotyfikowane przez bank od kredytów w wysokości 15 110,32 zł. Kredyt długoterminowy zostanie spłacony zgodnie z umową do dnia 30.04.2025 roku czyli o okresie spłaty powyżej roku do trzech lat. Na dzień bilansowy kredyt odnawialny nie był wykorzystany.

II. ZMIANA I STRUKTURA POZYCJI WYNIKOWYCH

Przychody ze sprzedaży

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	Dynamika 2022-2021 %	Dynamika 2022-2021 wartościowo	Udział % pozycji w sumach ogółem
Przychody ze sprzedaży	32 717	35 972	36 731	102%	759	96,22%
Amortyzacja	1 189	1 439	872	61%	-567	2,02%
Zużycie materiałów i energii	2 872	2 938	3 217	109%	279	7,44%
Usługi obce	3 214	3 685	4 238	115%	553	9,80%
Podatki i opłaty	174	129	78	60%	-51	0,18%
Wynagrodzenia	21 820	24 457	28 210	115%	3 753	65,23%
Ubezpieczenia i inne świadczenia	4 856	5 310	6 152	116%	842	14,22%
Pozostałe koszty rodzajowe	126	80	79	98%	-1	0,18%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0	0	0	-	0	0,00%
Zysk/Strata ze sprzedaży	-1 533	-2 066	-6 113	296%	-4 047	x
Pozostałe przychody operacyjne	1 696	2 648	1 440	54%	-1 208	3,77%
Pozostałe koszty operacyjne	62	268	175	65%	-93	0,40%

Zysk/Strata na działalności operacyjnej	101	313	-4 848	-1549%	-5 161	x
Przychody finansowe	1	3	3	107%	0	0,01%
Koszty finansowe	16	39	229	585%	190	0,53%
Zysk/Strata brutto na działalności gospodarczej	85	276	-5 074	-1837%	-5 350	x
Zysk/strata brutto	85	276	-5 074	-1837%	-5 350	x
Podatek dochodowy	6	6	7	120%	1	x
Zysk/Strata netto	79	270	-5 082	-1882%	-5 352	x

Ogólny wynik jednostki za 2022 r. ostatecznie zamyka się stratą w wysokości 5 082 tys. zł

Głównym źródłem przychodów Zespołu są środki otrzymywane z Narodowego Funduszu Zdrowia. W związku z trwającą na początku roku pandemią Covid - 19 spadło wykonanie świadczeń na rzecz Narodowego Funduszu Zdrowia. Globalnie wartość niewykonanych w 2022 roku usług na rzecz NFZ wyniosła – 9 618 065 zł. W listopadzie 2022 roku Zespół zawarł umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia na program pilotażowy: Centrum Zdrowia Psychicznego oraz zakontraktował wyższy poziom referencyjny świadczeń psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży co związane było ze wzrostem cen na te usługi.

Udział przychodów ze sprzedaży wynosi 96,22% ogólnej wartości przychodów, a udział kosztów związanych z podstawową działalnością w ogólnej kwocie kosztów wynosi 99,07%. Niewspółmierność przychodów i kosztów podstawowej działalności medycznej wynika z tego, że zgodnie z przepisami wartość dofinansowania do zakupów środków trwałych jest odnoszona w pozostałe przychody operacyjne.

Przychody Zespołu ze sprzedaży usług medycznych w latach 2016 - 2022 r. przedstawia poniższa tabela:

Dane w tys. zł

Rok	Przychody z NFZ	Wskaźnik wzrostu rok n/rok n-1	
		ilościowo	procentowo
2016	22 050		
2017	24 293	2 243	110%
2018	26 874	2 581	111%
2019	27 328	454	102%
2020	31 451	4 123	115%
2021	34 265	2 814	109%
2022	35 863	1 598	105%

Jak wynika z powyższych danych, kontrakt Zespołu przyrósł w wartościach nominalnych. Wzrost przychodów ze sprzedaży w kolejnych latach począwszy od 2017 do 2021, był spowodowany odrębnym finansowaniem przez NFZ ustawowych wzrostów wynagrodzeń.

Niewykonanie zaplanowanych usług spowodował wręcz realny spadek wartości kontraktu w roku 2019. W roku 2020 i w 2021 roku w związku z „ryczałtową” wypłatą środków bez uwzględnienia wykonania

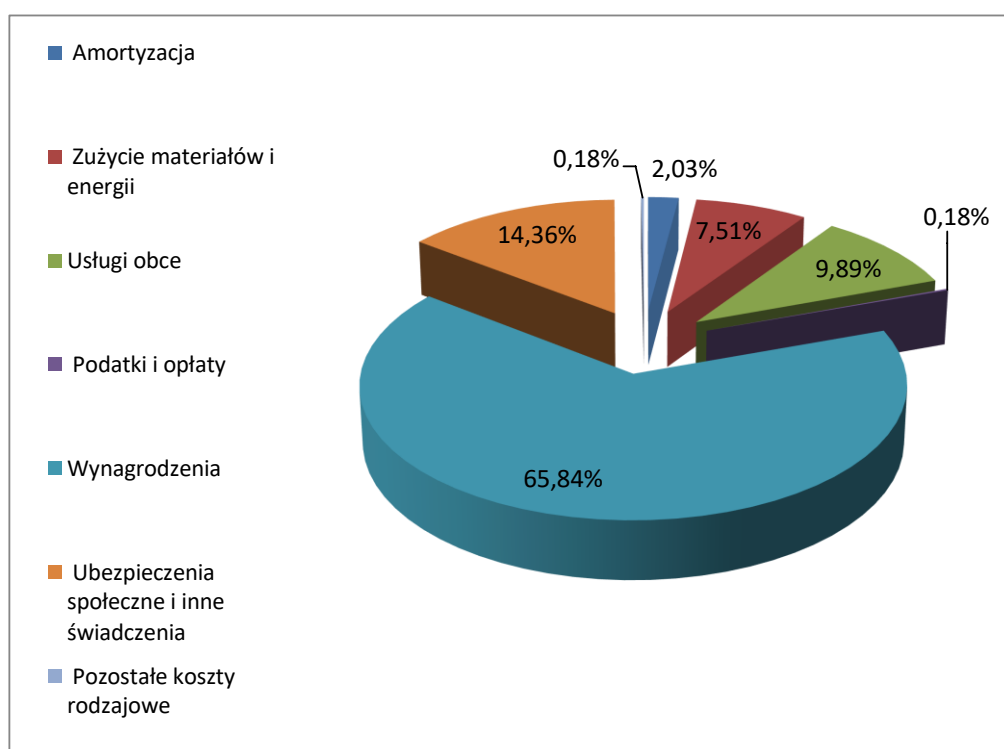
przychody nominalnie wzrosły. W 2022 wzrost przychodów wynikał z zakontraktowania dodatkowych świadczeń – programu pilotażowego w związku z innym rozliczaniem usług - przychody realne spadły.

Ustawowo zagwarantowane wzrosty wynagrodzeń personelu medycznego przekładają się wprost na żądania płacowe innych grup personelu. Do tego znacząco przyrosły w kolejnych latach minimalne stawki wynagrodzeń pracowników na etatach, jak i zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych, czy tzw. kontraktach.

Wraz z wzrostem płac minimalnych wzrosły również w kolejnych latach ceny usług opartych na pracy personelu takich jak usługi prania, zakup procedur medycznych, usługi transportowe, usługi remontowe.

Realnie trudno mówić o wzroście przychodów z tytułu świadczeń usług na rzecz NFZ w związku z wysoką inflacją oraz przekazywaniem środków wynikających ze wzrostu wyceny świadczeń na ustawowe wzrosty wynagrodzeń.

Struktura kosztów rodzajowych w 2022 r. została przedstawiona na poniższym wykresie:

W związku z ogólnym wzrostem cen leków, materiałów, energii itp., jak również wzrostem kosztów wynagrodzeń z narzutami w ostatnich latach zauważalny jest wzrost kosztów funkcjonowania jednostki.

Ponad 80% ogółu kosztów stanowią koszty osobowe. Obligatoryjne wzrosty: płacy minimalnej, wynagrodzenia zasadniczego personelu medycznego spowodowały iż ta grupa kosztów wzrosła w trakcie roku o 15,4%. Znacznie wzrosły koszty usług obcych - o 15 punktu procentowego. Ustawowe wzrosty wynagrodzeń oraz wzrost cen energii przekładają się na wzrost cen usług obcych.

W żadnym z analizowanych okresów przychody osiąmane z NFZ nie wystarczały na pokrycie bieżących kosztów funkcjonowania szpitala, co powodowało, że wynik na sprzedaży zawsze był ujemny.

Pozostała działalność operacyjna polegająca na świadczeniu innych usług niemedycznych min. wynajmie pomieszczeń, zawsze generowała dodatni wynik na tej działalności.

Zauważalna jest stała w kolejnych okresach sprawozdawczych struktura kosztów rodzajowych. Nominalnie wzrastają przede wszystkim koszty wynagrodzeń z narzutami, usług obcych, zużycia materiałów, a także pozostałe rodzaje kosztów.

Przyczyną złej sytuacji finansowej Zespołu jest niewłaściwa, zbyt niska wycena świadczeń medycznych przez NFZ oraz zakontraktowanie zbyt dużej ilości usług medycznych skutkujących powstaniem niewykonań na koniec roku . Ze względu na dość wysokie koszty stałe, podwyżki cen materiałów, leków, usług i innych niezbędnych do udzielania świadczeń zdrowotnych zasobów trudno będzie osiągnąć granicę progu rentowności. W publicznym sektorze ochrony zdrowia istnieją istotne ograniczenia w zakresie udzielania odpłatnych świadczeń zdrowotnych a jednocześnie wzrastają wymagania i oczekiwania pacjentów, które kształtowane są przez prywatny sektor.

Sektor prywatny wpływa również na oczekiwania finansowe lekarzy, których coraz trudniej jest pozyskać.

Jedynie osiągnięcie optymalnego poziomu przychodów ze sprzedaży będzie miało wpływ na stabilizację sytuacji finansowej jednostki w najbliższych latach.

Podstawowym celem Dyrekcji jest zachowanie płynności finansowej Zespołu. Dlatego też w 2022 r. Zespół posiłkował się kredytem w rachunku bieżącym w wysokości 2 500 000 zł, kredytami obrotowymi w wysokości 2 500 000 zł oraz pożyczką uzyskaną od organu założycielskiego w wysokości 3 100 000 zł.

III. WSKAŹNIKI EKONOMICZNO-FINANSOWE

Tabela podsumowująca wyniki oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej			
Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika 2022	Ocena
1. Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności netto (%)	-13,12%	0
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-12,51%	0
	3) wskaźnik zyskowności aktywów (%)	-24,09%	0
		1. Razem:	0
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	0,60	4
	2) wskaźnik szybkiej płynności	0,56	8
		2. Razem:	12
3. Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (w dniach)	27,52	3
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	9,69	7
		3. Razem:	10
4. Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	64,15%	3
	2) wskaźnik wypłacalności	-2,91	0
		4. Razem:	3
Łączna wartość punktów			25

Ujemny wynik finansowy uzyskany w 2022 roku spowodował iż wskaźniki zyskowności oraz wskaźnik wypłacalności uzyskały wartości ujemne. Zadawalający poziom osiągnęły wskaźniki efektywności.

C. PROGNOZA NA KOLEJNE LATA 2023-2025

I. PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA

Projekcja przyszłych wyników finansowych została sporządzona w sposób szacunkowy na bazie rzeczywistych wyników w latach ubiegłych, z uwzględnieniem wstępnych dostępnych danych i uzyskanych wyników w okresie czterech pierwszych miesięcy roku 2023 r. a także planu finansowego na rok 2023. W związku z zakontraktowaniem dodatkowych usług – Centrum Zdrowia Psychicznego, poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży - z Narodowym Funduszem Zdrowia poprawie uległ zaplanowany wynik finansowy. Przyszłe wartości oszacowano na bazie możliwego do uzyskania kontraktu z NFZ na rok

2023 z uwzględnieniem historycznych danych i trendów występujących w Zespole, skorygowanego do wartości urealnionych, możliwych do uzyskania przychodów. Podstawową korektą przeliczeń było dostosowanie obrotów do planowanej docelowo liczby wykonanych usług oraz uzyskania dodatkowych przychodów do wysokości zawartego kontraktu poprzez zmianę ceny usług.

Projekcja przychodów na lata przyszłe została opracowana przy założeniu nie zmienionych w przyszłości warunków prawnych i gospodarczych działalności Zespołu, w tym przy nie zmienionym istotnie profilu i rodzaju działalności. Uwzględniono że w wyniku negocjacji z NFZ zapłaci on zwiększoną kwotę za zakontraktowane punkty.

Prognoza została sporządzona przy założeniu kontynuowania działalności przez Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie w dającej się przewidzieć przyszłości. Podmiot nie zamierza ograniczać zakresu realizowania świadczeń, jednak ze względu na ostatnie wydarzenia - wojna na Ukrainie - sytuacja jest nieprzewidywalna, co w znaczący sposób wpływa na funkcjonowanie szpitala. Stan ten ma istotny wpływ na sytuację jednostki w 2023 roku i w latach kolejnych.

Niezależnie od sytuacji finansowej jednostki, podmiot leczniczy jest zobowiązany realizować ustawowy wzrost wynagrodzeń pracowników wykonujących zawody medyczne oraz pozostałych pracowników Zakładu w zakresie nałożonym przez obowiązujące przepisy prawa.

Wskutek realizacji: ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. 2017, poz. 1473, ze zm.); ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 poz. 1532, ze zm.), następuje stopniowe pogorszenie sytuacji finansowej jednostki. Wzrost minimalnego wynagrodzenia przekłada się na wyższe koszty zakupu usług między innymi takich jak: usługi pralnicze, usługi medyczne, napraw i konserwacji, usługi informatyczne, odbioru odpadów medycznych. Wzrost kosztów nie jest w pełni waloryzowany przez płatnika - Narodowy Fundusz Zdrowia. Wskutek powyższego, jednostka poniosła w 2022 roku tak znaczną stratę netto.

Wobec tego, że Zespół posiada już kontrakt z NFZ, istnieje duże prawdopodobieństwo, że założony poziom wzrostu przychodów jest możliwy do uzyskania w kolejnych latach.

Prognoza została sporządzona przy założeniu kontynuacji działalności, przy zastosowaniu norm prawnych obowiązujących w Samodzielnych Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej na dzień sporządzania prognozy.

Wszystkie obliczenia i analizy w niniejszym opracowaniu zostały wykonane przy założeniu następujących parametrów wyjściowych:

- Zespół będzie się posiłkował kredytem w rachunku bankowym w wysokości 2 500 000,00 zł oraz dodatkowo kredytem w wysokości 1 500 000,00 zaciągniętym w roku 2021 oraz kredytem w wysokości 1 000 000,00 zaciągniętym w roku 2022
- okres analizy 3 lata przy czym ustalono rok 2022 jako rok bazowy. Dane za rok 2022 są danymi historycznymi, dane za rok 2023 obejmują założone kwoty w planie finansowym skorygowane o wykonanie czterech pierwszych miesięcy roku. Projekcję na lata 2024, 2025 oparto na przewidywanych wskaźnikach wzrostu przychodów, a także współmiernie do tego wzrostu kosztów z uwzględnieniem zaplanowanych nakładów, a także z zastosowaniem utrzymania stałej struktury kosztów, w odniesieniu do przychodów.
- Nakłady inwestycyjne i realizacja projektów unijnych są uzależnione od pozyskania zewnętrznego finansowania, wobec tego w wyniku podejmowanych działań będą się równoważyć wpływy i wydatki i ewentualne nie ujęcie danego zadania w prognozie pozostanie bez wpływu na efekt obliczeń.

Ponieważ branża nie działa w warunkach rynkowych, wyniki faktyczne uzyskiwane w kolejnych latach przez Zespół będą zależały od polityki państwa w zakresie opieki zdrowotnej. Wobec tego, że Narodowy Fundusz Zdrowia limituje oraz sam ustala ceny kontraktowanych usług zdrowotnych istnieje znaczące ryzyko nie ziszczenia się prognozy. Zasadniczym założeniem jakie przyjęto przy planowaniu przychodów w obszarze świadczeń medycznych to uzyskanie kontraktu w Narodowym Funduszu Zdrowia na nie zmniejszonym poziomie z uwzględnieniem wzrostu wyceny usług.

Negatywny wpływ na prognozy miała pandemia koronawirusa. Jeżeli Zespół będzie musiał zapłacić za niewykonania z lat 2020, 2021 zagrozi to płynności finansowej i znacznie spadnie zaplanowany wynik finansowy.

Koszty rodzajowe oszacowano na bazie struktury kosztów w przychodach z roku ubiegłego po skorygowaniu kosztów zmiennych leczenia do zaplanowanej do realizacji liczby świadczeń oraz w oparciu o planowane wskaźniki makroekonomiczne.

Koszty finansowe zaplanowano na poziomie wynikającym z zawartych umów i obejmują koszty obsługi kredytów.

W zastosowanym podejściu analiza i prognoza danych oparta jest na zawartym z Narodowym Funduszu Zdrowia kontrakcie. Zawarty kontrakt jest podstawową daną w Zespole, gdyż określone w warunkach realizacji świadczeń wartości determinują poziom kosztów we wszystkich ich rodzajach. Poziom wykonania świadczeń ma odzwierciedlenie w poziomie zużytych materiałów (w tym leków, usług obcych). Koszt

wynagrodzeń determinowany jest wymogami stawianymi przez uwarunkowania prawne udzielania świadczeń, a także kształtowanymi przez prawo poziomami stawek minimalnych.

Konstrukcja prognozy jest zgodna z zasadą analizy danych wynikowych i oparta została na planie przychodów i wskaźników ekonomiczno-finansowych z roku 2023. Obliczenia wykonano nie stosując stopy dyskonta.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025
Przychody ze sprzedaży	36 730 940	56 379 200	61 340 681	65 045 765
I. Przychód netto ze sprzedaży produktów	37 300 107	56 375 729	61 336 793	65 041 535
IV. Przychód netto ze sprzedaży towarów i materiałów	3 170	3 471	3 888	4 230
Amortyzacja	871 506	1 247 800	1 247 800	1 247 800
Zużycie materiałów i energii	3 216 551	5 361 900	5 710 424	5 933 130
Usługi obce	4 237 840	6 312 600	6 722 919	6 985 113
Podatki i opłaty	77 524	90 400	96 728	103 499
Wynagrodzenia	28 209 917	36 617 900	40 133 218	42 782 011
Ubezpieczenia i inne świadczenia	6 151 608	8 092 000	8 869 441	9 454 824
Pozostałe koszty rodzajowe	78 706	97 000	103 305	107 334
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0	0	3 888	4 230
Zysk/Strata ze sprzedaży	-6 112 712	-1 440 400	-1 547 042	-1 572 175
Pozostałe przychody operacyjne	1 439 780	1 659 600	1 805 645	1 914 706
Pozostałe koszty operacyjne	174 903	58 800	62 622	65 064
Zysk/Strata na działalności operacyjnej	-4 847 835	160 400	195 981	277 466
Przychody finansowe	2 715	80 000	89 600	97 485
Koszty finansowe	229 016	204 700	266 110	345 943
Zysk/Strata brutto na działalności gospodarczej	-5 074 136	35 700	19 471	29 008
Zysk/strata brutto	-5 074 136	35 700	19 471	29 008
Podatek dochodowy	7 455	7 977	8 535	9 133
Zysk/Strata netto	-5 081 591	27 723	10 936	19 875

Prognoza finansowa na lata 2023-2025 została sporządzona w sposób szacunkowy, z zastosowaniem uproszczeń, z uwzględnieniem korekt, które powodują urealnienie wartości w prognozie. Przyjęto założenie, że Zespół uzyska kontraktowanie świadczeń na zakładanym poziomie, a NFZ ureguje również wszystkie zobowiązania.

Nie dokonywano korekt amortyzacji w odniesieniu do planowanych inwestycji, gdyż będzie ona zrównoważona księgowaniem dotacji, współmiernie do amortyzacji. Wobec tego wpływ na przyszłe wyniki finansowe z tego tytułu będzie nieistotny.

W prognozie nie uwzględniono przyszłych inwestycji, gdyż w przypadku gdy będą realizowane będą finansowane ze źródeł zewnętrznych. Wobec tego ich wpływ na prognozę będzie równoważny zarówno po stronie wpływów i wydatków, a także w zakresie przychodów i kosztów.

Poziom aktywów w pozycji należności i środków pieniężnych będzie zależał od uzyskanego kontraktu i będzie stanowił w pozycji należności z tytułu dostaw towarów i usług 1/12 kwoty kontraktu z NFZ.

Aktywa trwałe będą równoważone rozliczeniami międzyokresowymi przychodów, gdyż wszystkie istotne inwestycje, będą finansowane z funduszy zewnętrznych.

Poziom kapitałów własnych będzie uzależniony od osiągniętych wyników. Przewidywany jest stopniowy wzrost funduszy własnych w ramach spadku nie rozliczonych strat z lat ubiegłych.

Nadal największy udział przychodów przypadać będzie na przychody z kontraktu z NFZ, Zespół planuje stale zwiększać kontrakt i rozwijać swoją działalność.

Tak jak już wspomniano powyżej, koszty funkcjonowania jednostki będą stale rosnąć. Sytuacja taka determinowana jest zmieniającą się sytuacją społeczno – ekonomiczną. Największy wzrost kosztów związany jest z wynagrodzeniami.

Obliczone wskaźniki na lata 2023-2025:

Grupa			Wskaźniki	Wartość wskaźnika 2023	Ocena 2023	Wartość wskaźnika 2024	Ocena 2024	Wartość wskaźnika 2025	Ocena 2025
1. Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności netto (%)			0,05%	3	0,02%	3	0,03%	3
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)			0,28%	3	0,31%	3	0,41%	3
	3) wskaźnik zyskowności aktywów (%)			0,12%	3	0,05%	3	0,10%	3
				1. Razem:	9	1. Razem:	9	1. Razem:	9
2. Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności			0,59	0	0,61	4	0,65	4
	2) wskaźnik szybkiej płynności			0,56	8	0,58	8	0,62	8
				2. Razem:	8	2. Razem:	12	2. Razem:	12
3. Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (w dniach)			23,95	3	29,18	3	29,55	3
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)			14,93	7	23,61	7	23,89	7
				3. Razem:	10	3. Razem:	10	3. Razem:	10
4. Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów (%)			66,81%	3	70,27%	3	75,13%	3
	2) wskaźnik wypłacalności			-2,91	0	-2,94	0	-3,11	0
				4. Razem:	3	4. Razem:	3	4. Razem:	3
		Łączna wartość punktów			30		34		34

Jak wskazuje powyższa tabela sytuacja finansowa Zespołu jest dość trudna, a wyniki prognozy wskazują, że stopniowo będzie ulegać poprawie.

II. ISTOTNE ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA SYTUACJĘ EKONOMICZNO-FINANSOWĄ

II.1. Niepewność w zakresie poziomu kontraktowania świadczeń przez NFZ

Nie jest znany w chwili obecnej możliwy do uzyskania w kolejnych latach poziom kontraktu z NFZ. Praktyka wskazuje, że Narodowy Fundusz Zdrowia zawiera umowy w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, na bazie bieżących umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, z uwzględnieniem poziomu wykonania kontraktu. NFZ kontraktuje świadczenia na kolejne lata nie zapewniając realnego przyrostu kontraktu.

Nie jest znany również wpływ zmian w ogólnej polityce zdrowotnej na poziom finansowania świadczeń udzielanych przez Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie.

II.2. Wzrost kosztów prowadzonej działalności

1. Podwyższenie stawek minimalnych

Ustawodawca podwyższył stawki minimalne wynagrodzeń zarówno w zakresie pracowników etatowych, jak i zatrudnionych na zlecenie. Przełożyło się to w szczególności na znaczący wzrost wynagrodzeń, kosztów usług medycznych, prania a także innych usług świadczonych przez usługodawców. Niestety szpital nie posiada dodatkowych środków na pokrycie wzrastających zobowiązań z tego tytułu.

2. Wzrost wynagrodzeń personelu medycznego

Zgodnie ustawą o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych, określony został sposób ustalania minimalnego wynagrodzenia zasadniczego za pracę pracowników podmiotów wykonujących działalność leczniczą, uwzględniający rodzaj wykonywanej pracy oraz kwalifikacje wymagane przy jej wykonywaniu.

Wobec tego, że wybrane grupy zawodowe otrzymują dodatkowe świadczenia, rosną roszczenia ze strony innych grup zawodowych. Ma to bezpośredni wpływ na poziom ponoszonych kosztów.

3. Ponoszone straty i brak płynności finansowej

Ponoszone straty powodują przyrastanie poziomu zobowiązań w kolejnych okresach sprawozdawczych. Obecnie płynność finansową zapewniają zaciągnięte kredyty. Jednak nieziszczenie się prognozy opartej na minimalnym dodatnim wyniku finansowym może mieć negatywny wpływ na

możliwość pozyskiwania zewnętrznego finansowania.

4. Finansowe skutki wojny na Ukrainie

Wojna wywołała potężny szok gospodarczy który jest bardzo odczuwalny w działalności Zespołu. Ograniczenia dostaw spowodowane agresją Rosji na Ukrainę przełożyły się na rosnące ceny energii i żywności. Koszty rzeczowe działalności Zespołu diametralnie wzrosły co nie przełożyło się na wzrost kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Podnoszone przez NBP stopy procentowe generują dodatkowo wzrost kosztów finansowych ze względu na to, że Szpital dla utrzymania płynności finansowej wspomaga się kredytami obrotowymi opartymi na stawce WIBOR 1M.

II.3. Informacje o istotnych czynnikach ryzyka nie ziszczenia się prognozy

Istotne czynniki ryzyka, które mogą zaważyć na prawidłowym funkcjonowaniu Zespołu i mieć wpływ na jego sytuację ekonomiczno-finansową w latach przyszłych.

- Nie jest znany wpływ wojny na Ukrainie na gospodarkę, co przekłada się w sposób bezpośredni na działalność szpitala.
- Sytuacja Zespołu w znacznym stopniu jest uzależniona od polityki zdrowotnej realizowanej przez Państwo i Narodowy Fundusz Zdrowia. Rozwój lub ograniczanie wykonywanych w przyszłości świadczeń medycznych zależy od czynników zewnętrznych, na które Zespół nie ma wpływu.
- Wyceny punktowe udzielanych świadczeń nie zapewniają odpowiedniego poziomu finansowania w pełni zabezpieczającego koniecznych do poniesienia w związku z ich realizacją kosztów. Wobec tego nie jest możliwe zapewnienie o bieżącym utrzymaniu przez Zespół płynności finansowej jeśli nadal będzie ponosił straty na podstawowej działalności.
- Systemowe rozwiązania dotyczące płacy minimalnej będą miały wpływ na wzrost wynagrodzeń w całej gospodarce. Nie jest w chwili obecnej możliwe oszacowanie ich wpływu na sytuację finansową Zespołu.
- Nie jest znany wpływ skutków ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych na roszczenia płacowe kierowane przez innych pracowników Szpitala. Nie jest znany w chwili obecnej wpływ jaki będą miały przyszłe roszczenia finansowe pracowników na sytuację finansową Szpitala.

- W wyniku braku systemowych rozwiązań w zakresie kształcenia pielęgniarek i położnych będą następowały niekorzystne dla Zespołu procesy przechodzenia na renty, emerytury, bez zastępowalności w tej grupie zawodowej.
- Nie ma pewności jak będzie wyglądał rynek usług świadczeń medycznych w Polsce w najbliższym czasie. Proponowane zmiany mogą w istotny sposób narzucić dodatkowe obciążenia podmiotom leczniczym bez zapewnienia dodatkowego finansowania. Wpływać to może na rentowność bieżącą jednostki.

IV. PODSUMOWANIE RAPORTU

Zasadniczym problemem jest niedoszacowanie wyceny udzielanych świadczeń.

Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie posiada ugruntowaną pozycję na rynku.

Mając nałożony ustawowy obowiązek udzielania świadczeń, Zespół nie ma możliwości konkurencji na rynku usług komercyjnych, a środki z Narodowego Funduszu Zdrowia nie wystarczają na pokrycie niezbędnych do poniesienia kosztów.

Olsztyn, 29 maja 2023 r.